

DOMOVINA

Uredništvo
p. na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovoljno bran-
kraj, rokopiši se ne vratajo.

Izboljša tržni na inem, vsak posebej žanj, urede in posek ter volja za
Avstrijo in Nemčijo 12 krom, pol leta 8 krom, 3 meseca 3 kroma. Za Ameriko
in druge dežele toliko več, kolikor manj polovina, namreč: Na leto 17 krom,
pol leta 8 krom 50 vin. Namočna se polinja upravičeno, plačuje se vsakej.

Za invarante
se plačuje od vsake petin-vrste po 20 vinarjev za vsak
kadar: za večje invarante in množično invarante
manj povpreč.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

0 novi hmeljarski postavi

Ispiti dr. Franc Vrešč.
Dosedaj se je hmelj v obče pro-
daljal le s ozirom na svojo dobroto ali
kvaliteto, ni se pa tolikanj oziralo na
kraj, kjer je zrastlel.

Znano pa je, da se pridelajo naj-
krajši hmelji za Češkem, osobito v Za-
topnem kraju. Ker se je pa v veliki
meri godilo, da se je izvenčelški hmelj
prodajal kot češki, posebno kot latečki,
se so češki hmeljarski tem odločno
upeli ter zahtevali od vlade, da jih
naj postavnim putem varuje take kon-
kurence.

Vlada se je kosečno temu pri-
dela vrata ter je predložila držar-
nemu zboru tako imenovani „pro-
vizijski zakon“.

Poslanci češka kraljevine in sicer
Henci kaj Čehi, so zahtevali, da bi
se pri vsaki prodaji hmelja moral
označiti kraj, od koder prihaja (pro-
vizijsko).

Proti takaj zahtevi so se pa vprti
vsi poslanci dragej dežel, v kojih so
tudi hmelj pridelujejo in je v tem smislu
tudi rajni poslanec vitez Berka gverci
češ 8. februarja 1906 v seji držar-
nega zbora.

Vladni načrt zakona se je ko-
sečno odkazal gospodarstvenemu obseku
v pravnost.

Ker so se pa, kakor rečeno, iz-
venčelški poslanci protivili temu načrtu,
ni tudi deloma od obsekih naj iz-
stajali, tako da se očitaj radi ne-
občupnosti ni zamogel o načrtu po-
svetovati.

Šed je povzvarje med češkimi in
poljskimi poslanci je nova hmeljarska
postava.

Kaj takaj pa naj konča-
telom, da se Poljaki vsaj v
veliki meri prizadeti pri tej
postavi, kakor mi Slovenci
osebiti, Slovenci Savinske
dežline, da se torejvsem eniru
obhajajo Poljaki v prav alič-
nem položaju, kakor mi.

Tudi v Galiciji se prideluje pri-
vzema veliko hmelja, ki se je v obče
prodajal, oziroma se še prodaja za
Češko, posebno v Zatec kakor savinski
hmelj. Tam se vednoma pomeča s
češkimi ter se, kolikor se ga v Avstriji
ne porabi, potem proda v inozemstvo.
Pod angleškim imenom „bohemian hops“
(češki hmelj). Polodaj Poljakov je torej
glede hmeljarske postave popolnoma
enak zakon — in vendar nič ne
slisimo, da bi v Galiciji ali
sploh kje v Avstriji, kjer se
liven Češke še hmelj pride-
ljuje, bila nastala kaka raz-
burjenost radi nove hmeljar-
ske postave, kakor pri nas.
To se ni zgodilo. Zato ker hme-

ljarski zakon v reznici ne vsebuje
takih za izvenčelške hmeljarje pogubnih
določb.

Kaj pa določa nova hmeljarska
postava?

Vsakemu je na prosto dano, svoj
hmelj prodati, kakor do sedaj, samo s
ozirom na kakovost ali kvaliteto letaja,
ne da bi bilo treba povedati, kje da
se je dotični hmelj pridelal.

Kdor pa hoče, kar mu nova po-
stava daje na voljo, se sili ga pa ne,
da se označi rodni kraj prodanega
hmelja, se mora rodni kraj prodanega
hmelja posebej napovedati. To je
glavna in najvažnejša določba novega
zakona.

Prepovedano bi torej bilo pod
strogo kaznijo vsivinski hmelj označiti
za češkega ali poljskega in narobe.

V smislu § 3. nove postave se
rodni kraj hmelja sme označiti na ta
način, da se pove ime kraja, ali obče-
dine, ali okolisa (Hopfenproductions-
gebiet) ali dežela, od koder hmelj pri-
haja; na vsak način pa se mora ime
novega imena države, torej pri nas
Avstrija.

Pripomniti, da se je dosedaj na
svetovnem sejnan srednjeevropski hmelj
v obče prodajal pod dvojno marko ali
firno, namreč avstrijski kot „bohemian
hops“ — prvi torej kot češki — drugi
kot bavarski hmelj.

Ker je po sedanjem novem za-
konu zahtevano, da se pri vsakem
hmelja označi država, se pa tudi de-
žela v kateri je zrastlel, vplivalo bo to
na kupčijo hmeljem na svetovnem trgu.

Za vs avstrijski hmelj se bo
namreč morala vzeti nova marka
(znamka), recimo „austrian hops“,
namreč „avstrijski hmelj“ ker bo vs
avstrijski hmelj nosil znamko avstrij-
ske države, se pa tudi dotične dežele
ali provinca, v kateri je zrastlel.

S tem pa ni ničesar no izgubimo.
Po novi postavi se ustanovijo označeval-
nice za hmelj (Hopfenanerkennung)
to je skidističe, ki bodo pod uradnim
nadzorstvom označevala hmelj po rod-
nem kraju.

Z vsami silami je delati
na to, da dobimo Savinčanin v
Zalcu tako označevalnico
(Signierhalle), kajti ako bomo
to dobili, si bomo v kratkem
tudi pridobili lastno marko
(znamko) za svoj hmelj na
svetovnem trgu.

Sveda moramo samo šno in
skrbno upravljenjo blago na trg spravl-
ljati.

Savinski hmelj, posebno „Golding“,
je prav dobro blago in si dvomiti, da
si bode naš hmelj s časoma tudi pod
svoim pravim imenom pridobil častno
mesto na svetovnem trgu.

Prepričan pa sem bil in sem še,
da nova postava izvenčelškim hmeljar-
jem gotovo ni v korist in sem torej
glasoval proti njej; a prepričan
sem pa tudi, da nam toliko škodovala
ne bo, posebno takrat ne, ako se
nam posreči si pridobiti lastno označeval-
nico in s tem svojo lastno marko
za svoj hmelj. V tem oziuru naj še
omemim, da dopetka nova hmeljarska
postava, ki itak še le 6 mesecov po
razglasnitvi stopi v veljavo v § 7 tako
prehodno dobo do 5 let, ki se samore
deločni narodbenim potom.

Ti doba pa bodo menda zadost-
vala za uvedbo naše pristane savinske
marke na hmeljakom trgu.

Naši kupčiji s hmeljem pa bodo
škodoje previeka colnina, katere se
gispom trgovniške pogodbe mora pla-
čevati pri izvažanju našega hmelja v
Nemčijo.

Škrbeti bi bilo, da se ta colnina
primerano zniža.

Politični pregled.

Besednja dežela.

Osarjev rajstani dan je bil letos
kakor tudi že vsa leta poprej slovesno
praznovan. V inozemstvu je vsak vi-
dar dal osarja Franc Jožetu za čast
slavnostni obed, na katerih so bila
poraj izrečena presvetna vabila in
dani dotični odkritosvetne slupetnje po
avstrijskega vladarja. Leto tako se tudi
avstrijske kolonije v velikih mestih na
Nemškem, Ruskem in po Balkanu in
dru primerano praznovale.

Ministerali svet dne 18. t. m. se
je bavil s vprašanjem, katere deželne
zbore naj se skliče tokom septembra
na zasodanje. Največ progovico pro-
svetovi vladi češki deželni zbor. Henci
in veleposlaniki zahtevajo naj se raz-
pusti ter naj se razpišejo nove volitve
po starim volilnem rodu. Češke stranke
in soc. demokrati obeh narodnosti za-
htevajo odločno, naj se deželni zbor
češki skliče tokom septembra za daljše
zasodanje, da reši najna gospodarst-
vprajanje ter izvede volilno reformo.
Vlada se zrija. Dne 18. t. m. se ni
spela rešiti tega vprašanja in ministri
so se sedli 19. t. m. zopet na novo
posvetovanje, ki je pa tudi končalo s
polovitarškim sklepom: naj se polvre
namenje deželnega odbora o tem vpra-
šanju. Ako bodo po usenja deželnega
odbora mogoče in tudi potrebno rešiti
važna gospodarstvena vprašanja in pre-
loje o polporah po zmanj polkodo-
vatin, potem bo vlada češki zbor skli-
cala, sicer pa ga razpusti.

Dalmatinski in dolnjeavstrijski
deželni zbor se snideta 9. septembra
drugi pa še le v drugi polovici sep-
tembra. Kranjski in istrski deželni
zbor se bodeta sklicala, ker odločni
nista v sedanjem sestavljenju sposobna
za uspešno delo. Tudi tirinski deželni
zbor ne boče sklican, ker pogajanja
med Henci in Italijani niso še končana.
Ogrska koalicijska vlada pripravlja
ves potrebni materjal, da predloži par-
lamentu koj jesevi zakon o takovskih
ustavnih garancijah, kateri mora biti
preložen rotem. Kot sednji predlog
in izključno delo sedanje „probois“
vlade poda koalicijska vlada predlog
o volilni reformi. Z izvržitvijo volilne
reformne bodo tudi našega koalicijske
vlade rotem, kišera potem odstopi.

Ogrska vlada se je, kakor poroč
ogrski telegr. korr. pogodila s banom
Futkon-Rakodcsayem, da dovolji Hrva-
tom to le „koncesije“: Pri državnih
kolonijah na Hrvaškem se bodo na-
stavljali v prvi vrsti in „po možnosti“
druzi hrvaški kolonijki. Za posredni
na hrvaško-slavonških kolonijahkih pro-
gah osenje vlada posebno kurva, v
katerih jim bodo vstopala v glavo
uradni in državni jensek mednarodni.
V poljedelnem ministarstvu se osenje
poseben oddelek za Hrvaško. S tem
pravi vlada, je zakonita vsem hrva-
škim zahtevam in Hrvatje nimajo boje
rod poroka obstraniti. — Upamo, da
Hrvatje se sprejmejo teh deželnic,
da bodo narived možko in odločno
zahtevali celo svojo pravico in svojo
popolno narodno in gospodarsko ne-
odvisnost.

Wenigje država.
— Sestanki vladarjev. Na se-
stanku angleškega kralja s našim ce-
sarjem in kralja sta se angleški državni
tajnik Harting in baron Aehrenthal,
kakor poročajo angleški in naši listi
popolnoma sporazumevala glede Mac-
cedonije ter se je odajati, da bodo
vsekolje vniele skotno postopala, da se
končno reši to težko vprašanje ter
napravi red in mir v tej nezročni
deželi.

Sestanek angleškega kralja s sem-
škim cesarjem na Wilhelmshöhe bodo
imeli tudi dobre politične posledice,
ker je obiskal obo prevleka in se
nalo neravno napetost med Nemčijo
in Anglijo.

Sestanek nemškega cesarja in ru-
skega carja na morja je imel to dobro
posledico, da je pokazal vsaj možnost
nove politične kombinacije v smislu
stare bismarkove politika t. j. rusko-
nemške ali celo rusko-nemško-avstrijske
zveze. Ta kombinacija ali zveza možnost
vpliva dobro na pariške politike, ka-

venaki zemlji. To je pač vtišek surovosti in nasilstva, kakor sta ga prakticirala Strein in Raiser. Tudi o Raiserju bo spregovorila sodnija svojo sodbo. Kmalu pa bo prišel čas, ko bo klofotanja v Borovljah za vedno konec. Ti ljudje, kakor so Strein in Raiser, bodo nagali domolince na noč. Naloteli bodo pa že na pravega in pokazal jim bo, kaj da so. Slovensko ljudstvo pa bo vendar sedaj enkrat spoznalo nemško prijaznost in dobrohotnost. Naj mi še reče kak nemkar, da moremo biti napram Nemcem potrpetljivi, popustljivi in prijazni, pa na me povedal, kaj znašati tak Nemec, ki boče kot privadranec komandirati in vladati vose domolince, namesto da bi bil zadovoljen in miren med tujci. Če bi Slovence v tujini storil kaj takega, bi ne prišel vedt živ v domovino. Nemec pa naj bi bilo vse dovoljeno. Toda vas ima svoje mojo tudi — nemška surovost in slovenska potrpetljivost in pohljnost.

Svetovne vesti.

— **Vremenske neopazbe.** V paznoski dolini je narodil vihar silne velike moče. Podiral je čvrste in odkrival stene. — **Osar je daroval za one posostitke na Južnem Tirolskem,** katere je potkodovala toča, 10.000 K. — **Stavka grozi v Meszijskih rudnikih.** Posostitki rudnikov so sicer privolili v majhne poboljške, kateri pa niso zadovoljili zastopnikov rudarjev.

— **Na Grškem** je odkril v starodavnem mestecu Pyta Nemec dr. Doerpfeld ostankе palače kralja Nestorja.

— **Statistične poročila.** V soboto, 17. avg. je minilo 100 let, kar je bil dovršen prvi parnik v Novem Jerku. Sotavil ga je Robert Fulton.

— **Tovarna strela v srak.** Na Veliko gospejico je strela v srak tovarna za dinamit v Dömitzu na Pruskem. Število mrtvih znaša 15, ranjenih 50. 300 delavcev je brez kruha. Tovarno je požar popolnoma uničil.

— **Talinska družba.** Na državnem kolodvoru v Budimpešti je pokradla družba tatov, obojeto je 150 glav za 100.000 K premoaga in raznega blaga in naklad.

— **Kone so se pojavile na Dunaju.** Dandaj je sbelato znova 12 osov, od spoznati so 30. Lasi pišejo, da se ni bilo sifonar, kar so ukrenile oblasti vse potrebne.

— **Napad na svato.** Blizu Smolnoka na Ogrskem je bapadilo 15 kmetih fantov pri nekem delavcu s hrane svate s gurjčami. V prvotno je bilo tatko ranjenih 10 osov.

— **Šte ubli obeta.** Blizu Kolice na Ogrskem je ubli jednapleten fant s iskro splošna obeta, kar je ta večkrat protopal mater.

— **V Budimpešti** je peha množica v torok, za praznik Stefana kralja, ko se je igrala na javnem trgu ostarkna jousn, Kobilovo hino.

— **Ljudski dom v Bruselju.** Pred 25 leti, dne 4. septembra 1902. leta zbravle so je 94 delavcev v zdruzo s namenom ustanoviti prod vsem delavsko pekarno. Imeli so ob sčetku 600 frankov združnega premoženja. Zdruga se je sagjo rasvijala. Že leta 1903. je prodala svojim članom 104.800 kilogramov kruha ter inkasirala 73.000 frankov. Danes, po 25 letih, je v zdruzi večrajnih 29 tisoč rodbin s okroglo 100 tisoč dušami; nje dve cigremni pekarni spočeti po 230 tisoč kilogramov kruha na teden, poleg tega ima zdruza v mestu Bruselju 25 prodajalnic s jestvinami, 4 mesnice, veliko trgovino s konfekcijskim blagom, velike zaloge in prodajalne premoaga, svoje zdravilne, lekarnarje i. t. d., ki vso

izvratno poslujejo ter se neprestano rasvijajo. Promet vseh združnih podjetij presega že 5 milijonov frankov na leto. Število nastančencev znaša 350.

Vpliv „Ljudskega doma“ in njega podjetij na gospodarstvo in politično življenje v Bruselju je ogromen. Pekarne „Ljudskega doma“ regulirajo cene kruha v Bruselju ter branijo spekulantom, da bi inkoričitali občinstvo. Cene kruha se gibljejo v Bruselju vedno med 25 in 28 centezimi za kilogram. V slučaju bolezni dobiva vsak član dve leti krh zastoj, poleg tega pa tudi zdravniško pomoč in zdravila, ako je plačeval po 5 centezimov (vinarjev) zavarovalnine na teden v združno bolniško blagajno.

„Ljudski dom“ ima tudi svoje podporno društvo, ki daje članom podpore v slučaju bolezni in stavke. Te podpore znašajo večkrat po 3/2 franka na dan. V zadnjem času je osnovana tudi pokojninska blagajna.

Taj gospodaraki moči „Ljudskega doma“ odgovarja njega politični in moralni agled v mestu. Valod te usorne gospodarake organizacije so je v bruseljskem delavstvu vabedili duh stanovske zavesti in politične ravnopravnosti. To politično ravnopravnost so danes tudi dosegli, kajti politični vpliv bruseljskih socijalistov je danes le prav malo manjši, nego je njih gospodaraka moč.

„Ljudski dom“ je moč, s katero morajo danes vse reševati. Vsaka velika stavka se ne more na sačeti ne končati brez vednosti in sodelovanj „Ljudskega doma“ in njega članov, kateri so vedno pripravljeni odstopiti stavnkojem sodragom en del svojih združnih uglednosti in dohodkov ter je na tak način podpirati v boju za slobodanje njih gospodarakega stanja.

Vse to so je doseglo v razmerno kratki dobi 25 let ter nam jasno priča, kako mogočni so ljudje, ki sinajo drugoga na sveto kot svojo glavo, svoje roke in svoje zdravje, ako so združili in slobno branijo svoje pravice.

„Nemec da pere“ se imenuje ta delavska sdružba.

Listina urodnitva.

Zvezdajevski: Je to, pa vpravdaje za se samo za nakrat, do takrat so lahko mnoge spoznat.

„Ruralnica in posejilnica“ v Ribnici na Pohorju

registrirana združba s posejilno svavo ima svoj

izredni občni zbor

dne 1. septembra 1907 ob 8. uri predpoldne v posejilniški prostorih v občinski hiši.

DNEVNI RED:

1. Vložil omaga čisti nabdeliva in omaga klana združstva. 444 1
2. Sk. J. J. J. Nacelstva.

Žemina poudba!

Soliden, 26 letni mladenič, absolvent kmetijske šole, se želi radi veselja do kmetijskega gospodarstva poročiti s gospodično ali vdovo brez otrok, ki ima večje posestvo ali pa nekaj tisočakov v gotovini. Nekoliko izobražene in za gospodinjstvo vnete kmetake hčerke imajo prednost. Le resne poudbe se naj izvolijo poslati v zaprtem pismu pod šifro: „Tajnost zajamčena“ štev. 438 na upravnitvo „Domovine“ v Celju do konca tega meseca. 4383.

V najem pekarija.

če išče dobro idoča

Poudbe naj se blagovolijo pošljati na upravnitvo „Domovine“ do 30. septembra t. l. 436 2-1

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

445 1

Izjava.

Če rayno sam nisem vedel ničesar, govoril sem nekaterim ljudem tako, kakor da bi mi bilo znano, da se je g. Franc Kurnik, veleposestnik v Srednjem Gasteraju, udeležil uboja Janeza Škofa.

Pripoznavam zato javno, da so bile vse moje tozadevne besede zgolj izmišljene.

Zahvaljujem se obenem g. Francetu Kurnik, da mi je pri priliki kazenske razprave U 601/7 pri c. kr. okrajni sodnji Sv. Lenarta blagodušno odpustil moj čin.

Jurij Rettenbacher

posestnik v Zg. Gasteraju.

445 1

Steckenpferd lilijino milo

30-21 od Bergmann & dr. Drahtani in Dočla na Labi (Časlo) 97 je in ostane po priznanju, katera dobivamo čim za darov. Najbolje zdravilno milo proti pogam za čim in v drugo sozo, mogle hodo in zdravje barvo na človeka. omad po 30 v je dobiti po vsak iskarnik, drogerijah, trgovinah s čimostmi in slično ter pri bolnikih.

1000 hektolitrov

pristnega ljutomerskega ravnih letnikov iz najboljših vinogradov ormoške-ljutomerskih gorc ima po nizkih cenah napredaj Kletarsko društvo v Ormožu

Med. univ. dr. Alojzij Kraigher

vijudno naznanja, da se je naselil kot praktični zdravnik pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah, kjer ordinira v hiši gospe Reinsky.